

Inhoeverre het willens-en-wetens-waarschijnlijk besmette kinderen naast anderen op school plaatsen een logisch gevolg is van het al reeds in 1916 door HEIJERMANS ingenomen standpunt, begrijp ik niet, doch heeft hier geen beteekenis, daar de te Amsterdam toegepaste maatregelen zoo oud zijn als . . . de epidemiewet.

Dat men ook te Amsterdam met de hulp van de huisartsen, de ziekenhuisartsen, het geneeskundig schooltoezicht, de wijkverpleging, enz. enz., door *overveding*, de voor de praktijk belangrijke leemten in de epidemiewet tracht aan te vullen, stip ik slechts aan.

Amsterdam, 15 Augustus 1924.

W. F. VELDHUYZEN.

VENTILATIE VAN SCHOOLLOKALEN.

Naar aanleiding van het artikel van dr. L. LEOPOLD in het *Tijdschrift* van 26 Juli l.l. moet ik er op wijzen, dat het vraagstuk van de ventilatie van schoollokalen reeds lang een uitgemaakte zaak is.

LEOPOLD nam proeven met geopende „benedenklep van het ventilatiekanaal” en „openingen voor luchttoevoer achter de radiatoren”, „voor aanvoer van frissche lucht” en gesloten ramen, en spreekt van „zomer- en winterklep” van het ventilatiekanaal. Hieruit blijkt, dat hij met het stelsel „LEVOIR-VAN BEMMELEN” werkt. Dit stelsel is reeds lang op goede gronden veroordeeld. MASTBOOM kwam reeds in 1899 daartegen op. SWAAB heeft in den winter van 1904 op 1905 te Amsterdam proefondervindelijk bewezen, dat het stelsel LEVOIR-VAN BEMMELEN niet deugt. In 1906 hebben wij te 's-Gravenhage, van wege de schoolcommissie, eveneens de ondeugdelijkheid van dat stelsel bewezen. En in 1910 heb ik met den schoolarts PIGEAUD de proeven van 1906 herhaald, met hetzelfde resultaat. Al de hier bedoelde proeven werden verricht met het toestel van HALDANE.

Ik heb dit onderwerp uitvoerig behandeld in No. 11 en 12 van den 9den jaargang van het *Tijdschrift voor sociale Hygiëne* (1907) en in No. 12 van den 13den jaargang van hetzelfde *Tijdschrift* (1911). De bronnen (ook van de fouten) heb ik destijds opgespoord 1).

In 1911 schreef ik (naar aanleiding van mij verstrekte inlichtingen): „Te Amsterdam is *besloten* op de openbare (lagere) scholen het ventilatie-systeem LEVOIR-VAN BEMMELEN *niet meer toe te passen*. Te 's-Gravenhage is een dergelijk besluit nog steeds „in staat van wijzen”. Blijkbaar zijn de bordjes verhangen. Te 's-Gravenhage wordt reeds sedert lang bij het bouwen van scholen geen ventilatie-systeem LEVOIR-VAN BEMMELEN meer aangebracht. Geen „beneden- of winterkleppen” meer, geen openingen achter de kachels of radiatoren meer. En waar die, in oude scholen, nog bestaan, weet men, dat zij niet gebruikt moeten worden. Te Amsterdam wordt, naar uit de verhandeling van dr. LEOPOLD blijkt, nog altijd met dat ondeugdelijke stelsel getobd, ten nadeele van de schooljeugd.

's-Gravenhage, Augustus 1924.

J. DE GROOT SR.

DE TANDARTS EN DE JUSTITIE.

In dit *Tijdschrift* van 16 Augustus l.l. staat een kleine mededeeling van een voordracht van H. CANTOR, overgenomen uit *The Lancet* van 5 Juli l.l. Nu weet ik niet, of CANTOR het bijgaande toenmaals zeer beroemde geval onder zijn casuïstiek heeft opgenomen en ik zend het daarom in als een kort uittreksel van de indertijd groote kolommen in de politieke bladen van Buenos-Aires, nu ruim 10 jaren geleden. Het geval maakte toen in geheel Zuid-Amerika een buitengewonen indruk.

Er werd moedwillig brand gesticht in het gebouw van de X-legatie in Santiago, de hoofdstad van Chili. Het gebouw brandde bijna geheel uit en nadat het vuur

1) Indien de redactie dit wenscht, ben ik gaarne bereid de hoofdpunten in dit *Tijdschrift* nog eens uiteen te zetten,